

IZ SVETA TIŠINE

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

▶ Sprejem pri predsedniku republike

▶ Poslanica ob mednarodnem dnevu invalidov

▶ Poročilo varuha človekovih pravic

▶ Z odprto komunikacijo do razumevanja vseh odtenkov realnosti

Izdajatelj:

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije
Drenikova 24, Ljubljana
telefon: 01/500 15 00
telefaks: 01/500 15 22

Spletna stran:

www.zveza-gns.si

Urednik:

Anton Petrič

Naslov uredništva:

urednistvo@zveza-gns.si

Uredniški odbor:

Valerija Škof, Darja Pajk

Jezirovni pregled:

Barbara Perc

Oblikovanje in tisk: Artmedia

Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delne objave nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. Mnenja in stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno mnenja in stališča uredništva ter Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem uredništva. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zato na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list Republike Slovenije št. 89/98) ni zavezano plačilu davka na dodano vrednost. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografija na naslovnici:

Predsednik vlade dr. Robert Golob in predsednik ZDGNS Mladen Veršič; foto: Bor Slana, STA

Izdajo in tisk glasila sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) ter Ministrstvo za kulturo. Stališča Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ne izražajo stališč FIHO.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

OBVESTILO UREDNIKA

V decembru analiziramo opravljeno delo in lahko rečemo, da smo osebe z izgubo sluha preživele plodno leto. Po pandemiji covid-19 se naše življenje počasi vrača v stare tirnice, aktivnosti znotraj programov Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije pa znova nemoteno potekajo. Ob mednarodnem dnevu invalidov je predsednik republike Borut Pahor pred iztekom mandata organiziral sprejem za invalidske organizacije.

Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Vabimo vas, da glasilo soustvarjate z nami. Prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov: urednistvo@zveza-gns.si.

Če se vam zdi glasilo zanimivo in ga želite prejemati brezplačno, nam pišite na e-naslov: urednistvo@zveza-gns.si ali svoje ime, priimek in naslov sporočite na: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, 1000 Ljubljana.

Glasilo Iz sveta tišine je dosegljivo tudi na spletu: www.zveza-gns.si. ●

NAVODILO AVTORJEM

Besedilne datoteke

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF, ali skenirana besedila, bomo zavrnil, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

Slikovne priloge

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije treba upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije narejene s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304).

Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu jpg, kar ustreza zahtevam glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega bralnika, priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvorno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB.

Fotografije ne smejo biti prilepljene v dokument, ampak jih pripnite k elektronski pošti. Fotografije in besedila, ki ne ustrezajo navodilom, bomo zavrnil ali jih objavili brez fotografij. ●

Uvodnik

✉ Anton Petrič, urednik

Da bi spodbudila boljše razumevanje problematike, povezane z invalidnostjo, s temeljnimi pravicami invalidov in z njihovim vključevanjem v družbo, je Organizacija združenih narodov leta 1992 tretji december razglasila za mednarodni dan invalidov in oseb s posebnimi potrebami.

Osebe s posebnimi potrebami so tiste osebe, ki odstopajo od pričakovanih značilnosti in zmožnosti, definiranih v določenem okolju, ter potrebujejo dodatno pozornost in skrb.

Na svetu živi okoli milijarda ljudi z določeno obliko invalidnosti. Od teh si jih 50 odstotkov ne more privoščiti zdravstvenega varstva. V Sloveniji z invalidnostjo živi 200.000 ljudi, kar predstavlja 10 odstotkov prebivalstva.

Slabši položaj invalidov je posledica pomanjkanja možnosti in ovir, s katerimi se vsakodnevno srečujejo v fizičnem okolju, ter neizvajanja in nepoznavanja zakonske ureditve in odnosa družbe do invalidov. Pravica do enakovrednega vključevanja v družbo je temelj demokracije in aktivnega državljanstva.

V prizadevanjih za izboljšanje položaja invalidov in oseb s posebnimi potrebami je bila leta 2006 sprejeta Konvencija o pravicah invalidov, ki jo je podpisalo 153 držav. Ratificirale so jo vse države članice Evropske unije, Slovenija pa jo je podpisala marca 2007.

V Sloveniji je bila od tedaj sprejeta vrsta zakonodajnih rešitev za uresničevanje konvencije, od Zakona o izenačevanju možnosti invalidov do Zakona o osebni asistenci. Velik napredek je bil narejen tudi pri uporabi slovenskega znakovnega jezika, ki so ga skupaj z jezikom gluhoslepih umestili v Ustavo Republike Slovenije. Po dolgih letih so končno spravili pod streho še seznam telesnih okvar, med prihodnji-

mi izzivi pa na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti izpostavljajo dolgotrajno oskrbo starejših.

Z vpisom v najvišji pravni akt je bila skupnosti gluhih priznana pravica do svobodne uporabe materne jezika in s tem postavljen temelj za njegov nadaljnji razvoj. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je večkrat opozorila na dejstvo, da je jezikovna opremljenost gluhih zelo slaba. Skupnost gluhih je do danes razvila le okoli dvajset tisoč kretenj, kar ustreza besednjaku osnovnošolca. Za primerjavo: slovenščina ima več kot petsto tisoč besed, angleščina pa več kot milijon. Gluhi imajo pogosto težave z razumevanjem slovenščine, ki zanje ni primarno sredstvo sporazumevanja.

Glavni razlog za zaostanek v razvoju slovenskega znakovnega jezika je dejstvo, da je bil v preteklosti dolgo diskriminiran. Razumeli so ga le kot pripomoček za sporazumevanje, njegova raba pa je bila v izobraževanju gluhih prepovedana več kot sto let. Stroka je namreč menila, da je otroke treba poučevati samo z govorno metodo. V zadnjem času opažamo, da se je odnos do slovenskega znakovnega jezika v družbi izboljšal, uči se ga tudi veliko slišočih. Njegova ustavna zaščita je nedvomno temelj za boljšo prihodnost skupnosti gluhih, zlasti mlajših generacij, ki jim bo omogočila, da bodo lahko razvile svoje potenciale.

Pomembno je zavedanje, da sta invalidna oseba in oseba s posebnimi potrebami enakopravna in enakovredna člana družbe, ki lahko bogatita politično, družbeno, gospodarsko in kulturno življenje. V Sloveniji je invalidom in osebam s posebnimi potrebami zagotovljeno vstopanje v celotni sistem socialnih in drugih pravic, da lahko živijo enako kot drugi. ●

TRADICIONALNI SPREJEM PRI PREDSEDNIKU REPUBLIKE OB MEDNARODNEM DNEVU INVALIDOV

Anton Petrič NSIOS

Politični vrh Slovenije s predstavniki invalidskih organizacij

Predsednik republike Borut Pahor, predsednik vlade dr. Robert Golob in predsednica državnega zbora mag. Urška Klakočar Zupančič so decembra pred mednarodnim dnevom invalidov na Brdu pri Kranju sprejeli predstavnike invalidskih organizacij. Vabilu se je odzval Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije z vsemi invalidskimi organizacijami.

Zbrane so nagovorili predsednik republike Borut Pahor, podpredsednica Sveta za invalide Republike Slovenije Lea Kovač ter predsednica Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije mag. Mateja Toman.

Lea Kovač je poudarila pomen mednarodnega dneva invalidov, ki ga obeležujemo 3. decembra: »Danes je mednarodni dan invalidov, največje in najbolj raznolike manjšine v družbi. Manjšine, ki zna,

zmore in hoče aktivno sodelovati pri razvoju ustvarjalne, vključujoče in pravične družbe oziroma sveta. Posameznikov, ki premorejo ogromno znanja, izkušenj, idej in razmišljanj, s katerimi lahko pomembno prispevajo k dobrobiti vseh državljanov. Posameznikov, ki so s svojimi življenjskimi zgodbami lahko navdih za marsikoga. Invalidi so podjetniki, delavci, študentje, dijaki, umetniki, akademiki, zavarovanci, davkoplačevalci, potrošniki, pacienti, starši in prejemniki denarne socialne pomoči. Praktično ni vloge, v kateri se ne bi znašli tudi invalidi.«

Dodala je, da za uresničitev velikega potenciala te skupine različnih posameznikov potrebujemo nabor različnih rešitev, in poudarila, da so za to potrebne inovacije, razvoj primernih socialnih storitev ter osebne asistencе, ki bodo zagotavljale višjo kakovost

Občinstvo je prisluhnilo govorcem

neodvisnega življenja in bivanja v prilagojenem stanovanjskem okolju po lastni izbiri. Pomemben del tega procesa je tudi deinstitucionalizacija.

Mateja Toman je spregovorila o ratifikaciji Konvencije o pravicah invalidov, od katere je minilo že petnajst let. V tem času se je položaj invalidov na splošno sicer izboljšal, vrzel med zapisanimi in med zagotovljenimi pravicami pa je še vedno velika. Še vedno niso zagotovljene neovirana inkluzija in enake možnosti v izobraževanju, kar je bistveno izhodišče za uspešno vključevanje posameznikov v družbo in na trg dela. Prav tako se prepočasi odpravljajo ovire v grajenem okolju, pri dostopu do javnega prevoza in informacij, do dostopnih načinov komunikacije ter do avdiovizualnih in spletnih medijskih vsebin.

Zahvalila se je tudi posameznikom in ustanovam, ki s svojim delovanjem spodbujajo enakopravno, aktivno in neodvisno življenje invalidov ter se zavzemajo za oblikovanje vključujoče in pravične družbe.

Borut Pahor je opozoril na nedopustnost in družbeno nesprejemljivost diskriminacije, saj morata biti naša skupnost in naša domovina vključujoči za vsakogar. Prav zaradi razlik med nami moramo vzpostaviti pogoje, kjer smo vsi enakovredni, enakopravni in enako spoštovani, predvsem pa da imamo vsi ena-

ke možnosti, da uveljavimo človeško dostojanstvo in talente. Pozval je k odpravi nevidnosti oseb s posebnimi potrebami ter se za trud zahvalil vsem, ki invalidom pomagajo doma ali v posebnih ustanovah, ki jih zaposlujejo, društvom in združenjem ter zagovorniku načela enakosti. Pohvalil je tudi prizadevanja varuha človekovih pravic, ki s priporočili državne organe in ustanove opozarja na napake in na težave invalidov. ●

Mateja Toman s tolmačko slovenskega znakovnega jezika

Združeni narodi so oktobra 1992 z resolucijo razglasili 3. december za mednarodni dan invalidov.

Svet za invalide Republike Slovenije
naslavlja na slovensko javnost

POSLANICO

ob 3. decembru – mednarodnem dnevu invalidov 2022.

Letošnje geslo Združenih narodov je
**Transformativne rešitve za vključujoč razvoj – vloga inovacij
pri spodbujanju dostopnega in pravičnega sveta.**

Svet za invalide Republike Slovenije se že od leta 2013 kot obvezni posvetovalni forum o vprašanih invalidske politike in neodvisni organ za nadzor nad izvajanjem Konvencije o pravicah invalidov, ki jo je Slovenija skupaj z Izbirnim protokolom podpisala med prvimi ter ratificirala leta 2008, zavzema za nje-no dosledno uresničevanje. Z letošnjim geslom Zdru-ženi narodi pozivajo države podpisnice Konvencije o pravicah invalidov k transformativnim rešitvam za bolj vključujoč razvoj, ki bodo prinesle daljnosežne spremembe v individualni in kolektivni odgovornosti do sedanjih in prihodnjih generacij.

Demografski, okoljski, gospodarski in socialni izzivi, s katerimi se soočamo na globalni in na nacionalni ravni, zahtevajo nove drugačne rešitve, kar je nujno pove-zano z inovacijami, tako tehnološkimi kot družbenimi in organizacijskimi. Hiter tehnološki razvoj, digitaliza-cija in napredek na področju podpornih tehnologij pri-našajo nove priložnosti, ki bodo invalidom v prihodnje omogočale večjo dostopnost do grajenega okolja, in-formacij in komunikacij, izobraževanja, prometa in za-poslovanja ter na drugih področjih njihovega življenja. Hkrati se moramo zavedati, da hiter tempo tehničnih in družbenih sprememb lahko povzroči dodatno izklju-čevanje najranljivejših skupin, zato je ob tem nujno za-gotoviti usposabljanje in opolnomočenje invalidov, da bodo lahko v polni meri koristili prednosti inovacij. Svet za invalide Republike Slovenije nadalje opozar-ja, da so v luči oblikovanja vključujoče družbe nujne spremembe v smeri deinstitucionalizacije, ki bodo invalidom omogočale bivanje v prilagojenem stano-

vanjskem okolju po lastni izbiri, pri čemer ne sme-mo pozabiti na razvoj primernih socialnih storitev in osebne asistencije, ki bodo nudile podporo invalidom pri neodvisnem življenju ter aktivnem vključevanju v zasebnem in družbenem življenju. Nujne spremembe so potrebne tudi v smeri večje integracije invalidov na trgu dela v običajnem delovnem okolju, redefiniranja posebnih oblik zaposlovanja invalidov ter podporne-ga zaposlovanja oziroma podpornih storitev, ki le-to omogočajo.

Glede na svetovne in nacionalne statistike se prebi-valstvo stara, kar pomeni, da narašča število ljudi, ki potrebujejo dolgotrajno oskrbo. Države članice Evrop-ske unije so to področje večinoma že sistemsko ure-dile, medtem ko v Sloveniji po dvajsetih letih pripra-ve tovrstne zakonodaje in njene implementacije še vedno nismo na cilju. Zato Svet za invalide Republike Slovenije opozarja na nujnost nadaljnjih postopkov za ureditev tega področja na način, da se bo dolgotrajna oskrba izvajala celovito in v dobrobit vseh, ki jo nujno potrebujejo.

Globalne in dolgoročne transformativne rešitve so nuja za prihodnje rodove, toliko bolj za ranljive skupine, med katerimi so tudi invalidi. Oblikovanje politik in ukrepov v smeri trajnostne, vključujoče in pravične družbe za vse mora biti vodilo parlamenta in Vlade Republike Slovenije. Če bo Slovenija aktivno delovala v smeri inovativnih reši-tev, ki bodo invalidom omogočale enakovredno participa-cijo v družbi, bo s tem uresničevala tudi svoje obveznosti, ki jih je prevzela z ratifikacijo Konvencije o pravicah in-validov. Svet za invalide Republike Slovenije pa bo tudi v prihodnje budno spremljal upoštevanje teh zavez.

Svet za invalide Republike Slovenije

ob mednarodnem dnevu invalidov, 3. decembra 2022,
še posebej z zadovoljstvom čestita
vsem slovenskim invalidom in državljanom, ki živijo in delajo z invalidi.

UREDITEV NEODVISNEGA TELESA V SKLADU S 33. ČLENOM KONVENCIJE O PRAVICAH INVALIDOV

Anton Petrič Spletna TV

Državni svet Republike Slovenije, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije so na začetku decembra v dvorani državnega sveta pripravili posvet z naslovom Ureditev neodvisnega telesa v skladu s 33. členom Konvencije o pravicah invalidov.

Državni svetnik Danijel Kastelic

Z ratifikacijo Konvencije o pravicah invalidov se je Slovenija med drugim zavezala k uresničitvi 33. člena, ki državam, ki so jo ratificirale, nalaga, naj določijo ali vzpostavijo eno ali več neodvisnih teles za spodbujanje, varovanje in spremljanje njenega izvajanja. S ciljem uresničevanja te zaveze je Slovenija na podlagi 28. člena Zakona o izenačevanju možnosti invalidov ustanovila Svet za invalide Republike Slovenije, ki pa ne izpolnjuje vseh pogojev iz 33. člena konvencije, na kar je v sklepnih ugotovitvah ob prvem poročanju Slovenije o izvajanju konvencije opozoril tudi Odbor Organizacije združenih narodov za pravice invalidov.

Posvet v državnem svetu je bil namenjen predstavitvi možnih rešitev, ki bi doprinesle k ustrezni vzpostavitvi neodvisnega telesa, katerega Sloveniji nalaga konvencija. Sklical ga je predsednik državnega sveta Alojz Kovšca, povezoval pa državni svetnik Danijel Kastelic.

Zbrane je nagovoril državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Simon Maljevac, predstavnik interesov

Predsednik državnega sveta Alojz Kovšca

socialnega varstva in podpredsednik Komisije državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide Danijel Kastelic pa je predstavil vsebino 33. člena konvencije. Pomočnica vodje Centra za človekove pravice pod okriljem varuha človekovih pravic dr. Simona Drenik Bavdek je predstavila stališče o uresničevanju 33. člena konvencije, predsednica Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije in predsednica Sveta za invalide Republike Slovenije mag. Mateja Toman pa spregovorila v imenu invalidov in o njihovih stališčih o uresničevanju omenjenega člena.

Sledile so krajša razprava, optimistično zastavljena časovnica in zaveza za ureditev sestave tega neodvisnega telesa. ●

Državni sekretar Simon Maljevac

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC PREDSTAVIL POSEBNO POROČILO O DOSTOPNOSTI CENTROV ZA SOCIALNO DELO ZA GIBALNO IN SENZORNO OVIRANE INVALIDE

Anton Petrič ZDGNŠ

Anton Petrič

Varuh človekovih pravic Peter Svetina je decembra predstavil posebno poročilo o dostopnosti centrov za socialno delo za gibalno in senzorno ovirane invalide, ki ga bo posredoval tudi državnemu zboru.

Izkušnje z (ne)dostopnostjo centrov in drugih javnih ustanov so predstavili tudi predsednik Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije Stanko Novak, predsednik Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije Matej Žnuderl, strokovni sodelavec Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Anton Petrič ter sekretar zveze Matjaž Juhart. Strinjali so se, da je nedopustno, da se skoraj 12 let po uveljavitvi Zakona o izenačevanju možnosti invalidov ti še vedno srečujejo s številnimi nepremostljivimi ovirami, ki jim otežujejo vstop ali gibanje v šolah, v centrih za socialno delo, v lekarnah ali v drugih javnih ustanovah.

»Omogočanje fizičnega dostopa do objektov v javni rabi, dostopa do informacij, komunikacij in drugih storitev, ki so namenjene javnosti, tudi za gibalno oziroma senzorno ovirane ljudi, je pomemben element zagotavljanja enakih možnosti invalidov. Problem nedostopnosti je večplasten in zadeva mnoge stavbe v javni rabi, zato ga je treba nasloviti celostno, možne pa so tudi nekatere hitre rešitve. To smo ugotovili s poizvedbami na vseh 63 enotah centrov za socialno delo, ki so objekti v javni rabi, ko smo preverjali nji-

hovo dostopnost za gibalno in senzorno ovirane invalide. Kot izhaja iz posebnega poročila, smo prejeli nekatere nadvse povedne odgovore, ki jih navajamo, predvsem pa smo ugotovili, da stanje ni optimalno. Še več, v nekaterih primerih je celo kritično,« je izpostavil varuh, ki je med drugim ugotovil, da štirje centri za socialno delo še lani niso imeli zagotovljene fizične dostopnosti za gibalno ovirane, devet objektov, kjer poslujejo, pa ni imelo zagotovljenih parkirišč za invalide.

»Osemnajst centrov za socialno delo ni imelo sanitarij, dostopnih invalidom, zato so jih usmerjali na bližnji bencinski servis ali v dvesto metrov oddaljeni zdravstveni dom. To je nesprejemljivo ter kaže na brezbriznost države in vodstva posameznih enot centrov za socialno delo,« je bil kritičen Svetina.

Na predstavitvi

Stanje dostopnosti z vidika senzornih oviranosti je še slabše. Le dobra polovica enot je imela jasno označen vhod, ki omogoča neoviran dostop osebam z motnjami sluha oziroma vida. Le ena enota v vsej državi je imela taktilne oznake za orientacijo slepih in slabovidnih. Reliefnih napisov in simbolov ter napisov v Braillovi pisavi ni zagotavljala nobena enota centrov za socialno delo, prav tako noben center v državi ni imel prikazovalnikov pisnih informacij, predvajalnikov z videoposnetki pomembnih infor-

macij v znakovnem jeziku in s podnapisi ter možnosti vgradnje slušnih zank.

Anton Petrič z Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je poudaril, da so gluhi in naglušni neopazni invalidi: »Glede dostopnosti, razen gluhoslepih, nimamo težav, ko pa gluha oseba vstopi v center za socialno delo, je od uradnika odvisno, ali ji bo uspelo kaj opraviti. Ponavadi nas odpravijo kar z obrazci. Prav tako želijo odgovornost prepogosto prenesti na

Poročilo

tolmača, kar ni prav, saj je tolmač le prevajalec, zato gluhi zelo pogrešamo informacije v slovenskem znakovnem jeziku, ki jih nimajo v nobenem centru za socialno delo.«

Varuh človekovih pravic je dodal: »V centre za socialno delo prihajajo posamezniki v hudih stiskah, zato je povsem nesprejemljivo, da tovrstne ustanove niso dostopne ljudem, ko jih potrebujejo. Slovenska zakonodaja že več kot desetletje določa, da je naloga vlade in njenih ministrstev, da ustvarjajo in zagotavljajo enake možnosti za invalide, a glede na ugotovljene pomanjkljivosti v centrih za socialno delo lahko z gotovostjo trdim, da odgovorni doslej v praksi niso opravili svojega dela, čeprav so si morda prizadevali za priznanje dostojanstva slehernika ter za ustvarjanje enakih možnosti za invalide na vseh področjih življenja. Od države pričakujem, da zagotovi ustrezno infrastrukturo, s katero bo omogočila enako obravnavo za vse ljudi oziroma njihovo socialno vključevanje. S stanjem, ki smo mu priča, invalide in ljudi, ki so gibalno ali senzorno ovirani ter zaradi tega še bolj ranljivi, odrivamo na rob družbe in ne upoštevamo njihovih z ustavo zagotovljenih pravic.« ●

Z ODPRTO KOMUNIKACIJO DO RAZUMEVANJA VSEH OD TENKOV REALNOSTI

☒ Mateja Gornik ☒ Primož Bregar

Zadnji teden pogovorov ob Mizi za vsakogar sredi decembra je postregel z zanimivimi gosti, ki so spregovorili o težkih življenjskih preizkušnjah in vsakdanjih izzivih, ki jih nemalokrat opomnijo, da se jih uvršča v posebno kategorijo. Miza za vsakogar je odprla številne teme za pogovore. Nina Gaspari, avtorica podkasta Lovim ravnotežje, je za to prav posebno mizo ustvarjala javni dialog ter gostila različne nevladne organizacije in predstavnike oseb, ki so se v življenju soočili z najrazličnejšimi izzivi.

Pridružili so se ji Petra Polanič iz Društva Legebitra, Lia Bordon, Anton Petrič iz Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, Maja Kuzma Ganić, David Geršak iz Sončka – Zveze društev za cerebralno paralizo Slovenije in Klaudija Stare.

Obrazna mimika in kretnje, ki povedo več kot tisoč besed

Anton Petrič iz Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je povedal, da je življenje brez sluha precej

težavno: »Pa ne zato ker ne zmoremo, temveč zato ker se že na poti do izobrazbe srečujemo s težko premostljivimi izzivi. Formalni izobraževalni sistemi še vedno niso najbolje prilagojeni gluhim in naglušnim, pravzaprav se ti sploh nimajo možnosti šolati v svojem znakovnem jeziku. Potem so tukaj še izzivi z zaposlovanjem. Obstajajo primeri, ko se je nekdo izšolal za pravnika, pa zaradi gluhotе ali naglušnosti ne dobi zaposlitve. Kot oseba, ki se je rodila z minimalnim ostankom sluha, ki je med odraščanjem popolnoma izgubil, bi rad izpostavil, da smo se gluhi in naglušni vedno pripravljani potruditi ter s pomočjo kretenj in obrazne mimike karseda učinkovito komunicirati s slišječimi. Ne potrebujemo in nočemo usmiljenja, samo strpnost in pozornost na naše gibe in mimiko.«

Maja Kuzma Ganić je marsikaj. Mama, partnerka, novinarka, pisateljica, motivatorica, inštruktorica, usmerjevalka, nekdanja košarkašica in tolmačica slovenskega znakovnega jezika. Ob vsem tem je težko verjeti, da ne sliši.

Maja Kuzma Ganič in Anton Petrič

Biti gluha pogosto pomeni biti osamljen, je izpostavila Maja in se ob tem spomnila na svojo težavno integracijo v osnovno šolo v Črnomlju, kamor so jo prepisali po končanem prvem razredu na Zavodu za gluhe in naglušne. »Največja težava je bila, da izobraževanje ni bilo prilagojeno za gluhe in naglušne. Zavedati se je potrebno, da znakovni jezik in slovenščina (govorjeni jezik) nista ista jezika. To sta dva različna jezika, pri čemer vsakemu pripada svoja slovnica. Poleg tega ob sebi nisem imela tolmača. Ko sem prepisovala snov od sošolca, nisem mogla slediti predavanju učiteljice, saj ji nisem mogla istočasno brati z ustnic, da bi razumela, o čem govori. Sicer sem imela pomoč slušne logopedinje, s katero sem trenirala svoj spomin za melodiko besed, a mi tovrsten način ni bil blizu,« je priznala.

Oba sta izpostavila, da sta jima pri komunikaciji v veliko pomoč tolmača, ki predstavljata podaljšano roko komunikacije, pozitivna pa ostajata tudi ko je govora o zakonodaji. V preteklem letu (2021) so v ustavo brez glasu proti zapisali pravico do slovenskega znakovnega jezika. Umestitev slovenske-

ga znakovnega jezika in jezika gluhoslepih v ustavo pomeni velik korak k zagotavljanju enakih možnosti in lažjemu vključevanju gluhih, naglušnih in oseb s polževim vsadkom, ki so uporabniki slovenskega znakovnega jezika, ter uporabnikov jezika gluhoslepih v družbo.

Med pogovorom

Ob zaključku pogovorov ob Mizi za vsakogar je direktor marketinga pri organizatorju dogodka Aleš Petejan pripomnil: »Projekt, ki smo ga z veliko truda in vneme pripeljali do konca, je pravzaprav šele začetek. Do sprejemanja drugačnosti vodi veliko korakov, mi smo želeli narediti prvega, to je zagotoviti prostor tematikam, o katerih premalo govorimo. Kot družba, ki nenehno stremi k napredku in inovacijam, upamo, da smo s tem prebili led. Strah pred neznanim je namreč prepogosto razlog, da ne bi prisluhnili, kaj šele sprejeli. Osebne zgodbe, ki smo jih slišali, izpostavljajo, da je normalizacija drugačnosti pravzaprav dvosmerna ulica. Govorci ob Mizi za vsakogar so že naredili velik korak, vprašanje, ki se poraja, pa je, ali ga bomo naredili tudi mi.« ●

ZAKAJ EVROPSKA KARTICA UGODNOSTI ZA INVALIDE NI DOVOLJ PREPOZNAVNA

NSIOS

Kaj je evropska kartica ugodnosti za invalide?

Evropska kartica ugodnosti za invalide je kartica, ki invalidom omogoča uveljavljanje komercialnih popustov, ki so jim na voljo v posameznih državah Evropske unije. Imetniki lahko uveljavljajo vrsto ugodnosti pri ponudnikih, predvsem na področju

prometa, turizma, kulture, športa in prostega časa. Kartica pripomore k večji socialni vključenosti ljudi z različnimi oblikami invalidnosti, z ugodnostmi pa k zmanjšanju tveganja revščine med to populacijo. Uporaba ugodnosti za invalide pomeni udeleževanje v družbi, ki jim je bila doslej do neke mere nenaklonjena. Na splošno so še vedno obravnavani kot

Koliko je uporabnikov evropske kartice ugodnosti za invalide pri nas in v drugih evropskih državah?

V Sloveniji je 18.834 imetnikov evropske kartice ugodnosti za invalide, 9100 žensk in 9734 moških, kar je 16 odstotkov vseh invalidov pri nas. Poleg Slovenije so se projektu za zdaj pridružili Finska, Belgija, Italija, Romunija, Estonija, Malta in Ciper. Podatkov, koliko imetnikov kartice in koliko ponudnikov ugodnosti je v teh državah, nimamo. Pri nas trenutno sodeluje 483 ponudnikov ugodnosti in iz dneva v dan jih je več.

Kakšne ugodnosti kartica prinaša imetnikom?

Imetniki evropske kartice ugodnosti za invalide lahko v okviru športnih, kulturnih, zdravstvenih, velneških, turističnih, transportnih in komercialnih dejavnosti uveljavljajo popuste pri nakupu izdelkov in storitev, pri vstopninah za razne dogodke ter brezplačno svetovanje in predstavitve. Vsi popusti so objavljeni na spletni strani www.invalidska-kartica.si, imetniki pa si jih lahko ogledajo tudi na mobilni aplikaciji Invalidska kartica ugodnosti.

Kako invalidi pridejo do kartice?

Upravičenci kartico lahko dobijo na vseh upravnih enotah. S seboj morajo imeti novejšo fotografijo. Na upravni enoti bodo izpolnili obrazec, priložijo lahko tudi fotokopijo odločbe o invalidnosti, odločbe o usmerjanju otroka ali odločbe o dodatku za nego otroka.

Zakaj evropska kartica ugodnosti za invalide še vedno ni dovolj prepoznavna, ne med invalidi ne med ponudniki storitev?

Začelo se je leta 2016, ko se je Slovenija skupaj z osmimi državami članicami Evropske unije (Belgijo, Ciprom, Estonijo, Finsko, Italijo, Malto in Romunijo) lotila pilotnega projekta, ki je trajal leto in pol. Na 12. zasedanju konference držav pogodbenic Konvencije

pomoči potrebni in nesamostojni posamezniki, kar zdaleč ni res, saj so se morali ljudje z različnimi invalidnostmi v naši nedostopni družbi doslej znajti sami in po svojih močeh. Vključevanje invalidov v družbo je ključno za demokratično, enakopravno in napredno družbo, v kateri se nenehno izboljšuje standard fizične in spletne dostopnosti storitev, produktov in dejavnosti, ki jih enako kot vsi drugi prebivalci uporabljajo tudi invalidi.

Kdo je upravičen do evropske kartice ugodnosti za invalide?

Evropska kartica ugodnosti za invalide je namenjena vsem invalidom, ki so pridobili status ali pravice na podlagi invalidnosti, skladno s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, področje vojnih invalidov ter družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih, in s predpisi o izobraževanju ter usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju oziroma usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, kot so otroci z motnjami v duševnem razvoju, slepi in slabovidni, gluhi in naglušni, gluhoslepi otroci, gibalno ovirani in otroci z več motnjami. Do kartice so upravičeni tudi ljudje z odločbo o telesni okvari z najmanj 90-odstotno okvaro zaradi izgube vida ali najmanj 70-odstotno okvaro zaradi izgube sluha in druge osebe s priznano najmanj 80-odstotno telesno okvaro, če se le-te seštevajo ter je najnižji odstotek za eno vsaj 70 odstotkov po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Kartico bodo lahko pridobili tudi gluhoslepi, ki izpolnjujejo pogoje za opredelitev gluhoslepote po zakonu oziroma pravilniku, ki ureja tehnične pripomočke in prilagoditev vozila, ter invalidi po predpisih drugih držav članic Evropske unije. Dokazil o invalidnosti ali telesni okvari, ki jih upravna enota lahko pridobi po uradni dolžnosti, vlagatelju ni treba prilagati. Če upravičenec dokazilo predloži, pa lahko postopek pospeši.

o pravicah invalidov v New Yorku je bil prav pilotni projekt evropske kartice ugodnosti za invalide, ki ga je izvajala Slovenija, predstavljen kot primer dobre prakse v Uniji. Konec leta 2021 se je znova začelo aktualno izvajanje projekta in lahko se pohvalimo, da smo po številu imetnikov ter ponudnikov vodil-

ni med državami, vključenimi vanj. Nova evropska strategija o pravicah invalidov 2021–2030 predvideva uvedbo kartice v vseh državah Evropske unije do konca leta 2023. Zato je pomembno, da Slovenija tudi v prihodnje sistemsko ali projektno financira njen razvoj. ●

MEDNARODNA KONFERENCA VARNI IN ENAKI V NARAVNIH IN DRUGIH NESREČAH

📷 Anton Petrič

Sredi decembra je v Podgorici potekala mednarodna konferenca v okviru evropskega projekta Varni in enaki v naravnih in drugih nesrečah. Na njej je sodelovalo 55 predstavnikov iz Oddelka civilne zaščite hrvaškega Ministrstva za notranje zadeve, iz Direktorata za izredne razmere črnogorskega Ministrstva za notranje zadeve ter iz Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo. Poleg njih so se konference udeležili tudi predstavniki hrvaških in črnogorskih reševalnih služb, državnih organov ter zvez in društev invalidskih organizacij.

Slovenske vrste smo zastopali predstavniki Gasilske reševalne službe Kranj, Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ter Zveze slepih in slabovidnih Slovenije.

Razpravljavci so uvodoma predstavili zaključke panelnih razprav na Hrvaškem, v Črni gori in v Sloveniji, sledile pa so predstavitve izmenjave izkušenj ter primerov dobrih praks iz Italije, Poljske in Hrvaške. Predstavili so različne aktivnosti, aplikacije in publikacije s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki naslavljajo različne invalidske skupine. Sledila je predstavitev o osebnih podatkih invalidov ter o registru invalidov na Hrvaškem in v Črni gori, zadnji sklop pa se je nanašal na potrebe in predloge prihodnjih aktivnosti na področju vključevanja invalidov pri načrtovanju in organizaciji odziva na nesreče.

Drugi dan so predstavili postopke in priporočila na področju načrtovanja in priprave zaščite in reševanja, vključevanja invalidov vanju ter psihosocialne pomoči zanje. Sledila je razprava o priporočilih reševalnim službam glede potreb invalidov v primeru naravnih in drugih nesreč.

Anton Petrič med konferenco

Poudarili so, da je vključevanje invalidov na vseh področjih življenja izjemnega pomena, še posebej pa je nujno vključevanje invalidskih organizacij v pripravo načrtov zaščite in reševanja ter seznanjanje invalidov z rešitvami v njih. Informacije s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami morajo biti dostopne in čitljive za vse vrste invalidov. Ključnega pomena je informiranje reševalcev o njihovih potrebah ter izobraževanje splošne javnosti in invalidov o samozaščitnih ukrepih v primeru naravnih in drugih nesreč. Na podlagi teh zaključkov bodo pripravili in objavili smernice o zagotavljanju pomoči invalidom v naravnih in drugih nesrečah.

Invalidi se kljub sprejetju Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov iz leta 2006 in Evropske invalidske strategije 2010–2020 soočajo z mnogimi ovirami na različnih področjih družbenega življenja. Zato se je porodila zamisel za skupni projekt, v katerem bi z analizo pomanjkljivosti in potreb po zagotavljanju zaščite in reševanja invalidov prispevali k izenačevanju njihovih možnosti v izrednih razmerah. Pomembno je tudi zbiranje in izmenjava dobrih praks, strokovnega znanja in načrtovanja, izdelava smernic za zaščito in reševanje invalidov v izrednih

Udeleženci konference

razmerah skupaj s protokoli za nujno pomoč ter njihovo vključevanje v preventivne in načrtovalne aktivnosti civilne zaščite. Prav tako so pripravili predlog implementacije smernic skozi različne modele – postopke za pomoč reševalcem pri lociranju in reševanju invalidov v GIS sistemu, implementacijo z razvojem programov usposabljanja iz prve pomoči ter implementacijo z uporabo protokolov v lokalnih načrtih ukrepanja ob nesrečah. ●

MENTA

ŽIVLJENJSKO-DUHOVNA ZGODBA ZA RAZMISLEK

✎ Valerija Škof

Marko Premec je napisal lepo življenjsko-duhovno zgodbo, ki nam da misliti, kako hitro življenje drvi mimo nas.

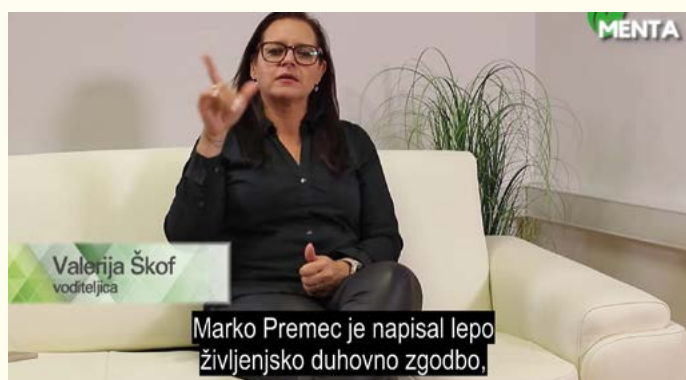
V bolniški sobi zaradi slabega počutja na opazovanju leži 62-letna ženska. Nekdo potrka na vrata in vstopi.

Gospa: »Dober dan gospa, vas pa še nisem videla. Vizito sem danes že imela.«

Smrt: »Pozdravljeni, gospa. Mene človek vidi samo enkrat v življenju. Ime mi je Smrt. Preden odidete, bova naredila vizito življenja.«

Gospa: »Kako smrt? Kam pa naj bi odšla? Ne grem nikamor, ni še prišel moj čas! Tukaj sem le zaradi glavobolov in slabega počutja. Danes so mi povedali, da je z menoj vse v redu in bom popoldne zapustila bolnišnico. To je vsekakor pomota.«

Smrt: »Moram vam povedati, da se vam bo v pol ure pri srcu ustavil strdek. To je tisto, česar zdravni-

ki niso mogli predvideti. Čas je, da se posloviva od življenja in se vrneva tja, kjer ste bili pred rojstvom.«

Gospa: »Ampak, čakajte malo. Imam še veliko povedati svojim bližnjim. V nedeljo pridejo na kosilo, kdo jim bo skuhal? Kredit za hčerkino stanovanje moram še odplačati, naslednji mesec pa imam načrtovano dolgo pričakovano potovanje po Aziji. Celo življenje sem garala, lani sem šla v penzijo. Vse živ-

ljenje sem se trudila ugajati drugim. Zdaj res ni pravi čas za odhod, saj moram še malo uživati.«

Smrt: »Celo življenje ste imeli čas bližnjim izpovedati čustva, vendar ste raje molčali. V nedeljo se bodo srečali na sedmini, kjer bo poskrbljeno za hrano, brez skrbi. Za hči ste finančno skrbeli celo življenje, da ji bo udobno. Zdaj se bo morala znajti sama. Potovanje po Aziji ste načrtovali zadnjih dvajset let, vendar ste vedno našli izgovor, da ni pravi čas zanj. Da ste celo življenje trdo delali, je bila vaša izbira, saj ste želeli poskrbeti za vse okrog sebe, nase pa ste pozabili. Od vas ni nihče pričakoval, da ugajate komurkoli razen sebi. Vsak dan v življenju ste imeli trenutke, ki bi jih lahko izkoristili zase in si

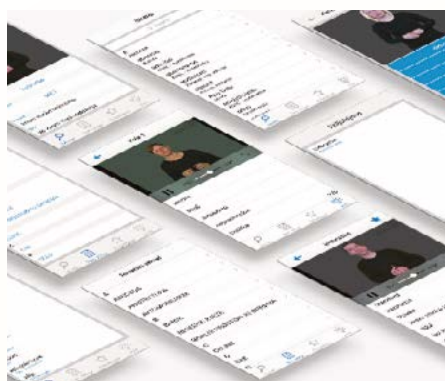
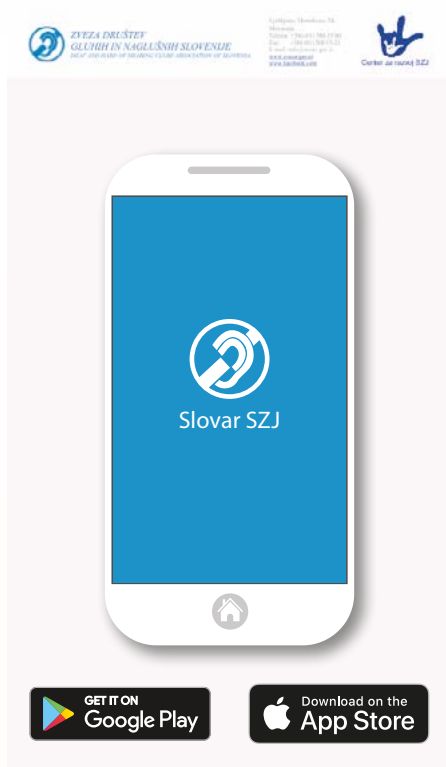
jih naredili prijetne. Kako ste živeli, je bila povsem vaša izbira.«

Gospa: »Me lahko prosim pustite pri miru še vsaj dva meseca?«

Smrt: »Žal ne, gospa, saj ste imeli na voljo 62 let, 3 mesece, 19 dni in 6 ur. Jaz ne izbiram strank, ki jih moram vzeti s seboj. Samo urnika in nalog se vestno držim, kot je zapisano v moji beležki. Pustila vas bom še malo samo, da se pripravite. Imate 16 minut časa.«

Ženska je 16 minut strmela v steno in razmišljala o smislu življenja. Spomnila se je vseh neizpolnjenih želja in načrtov, vseh dogodkov, ki jim je rekla ne. V grlu so se ji zatikale neizrečene besede, namenjene bližnjim. Takrat je spoznala, da življenja ni živela, ter s solzami v očeh in z obžalovanjem v duši izdahnila svoj poslednji izdih.

Ne zapravimo svojega življenja. Pomagajmo drugim, vendar se ne razdajajmo preveč. Uresničimo vse, kar si želi naše srce. Živimo polno in si naredimo lepe trenutke v vsakem dnevu. Nihče ne ve, kdaj nam odbije zadnja ura. Dočakajmo jo z lepimi spomini in z nasmeškom na obrazu. ●

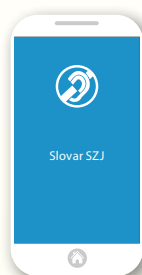

QR-KODA

Z mobilno aplikacijo Slovar SZJ si lahko ogledate videoposnetke v SZJ z uporabo optičnega čitalca QR-kod.

Uporaba QR-čitalca je preprosta:

- zaženite mobilno aplikacijo Slovar SZJ ter v meniju izberite QR (spodaj desno),
- mobilni telefon usmerite na določeno QR-kodo v glasilu IST.

1 Namesti aplikacijo

2 Poskeniraj QR-kodo

3 Predvajaj video

GLUHI ŠPORTNIKI LETA 2022

Anton Petrič Spletna TV

Športna zveza gluhih Slovenije je na decembrskem prednovoletnem srečanju Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije razglasila najboljše gluhe športnike leta 2022.

Športnik leta 2022

Naziv športnika leta je tretjič zapored pripadel teniškemu igralcu Marinu Keglju, ki se bo v kratkem prvič udeležil Odprtega prvenstva Avstralije v Melbournu.

Na mednarodnih tekmovanjih v letu 2022 je dosegel nekaj vrhunskih rezultatov, med drugim je osvojil drugo mesto na mednarodnem turnirju gluhih v Bratislavi ter slavil na turnirju v avstrijski Lipnici. Odlično se je odrezal tudi v Braziliji, kjer je na olimpijadi gluhih, tako kot pred petimi leti v Turčiji, s četrtem mestom za las ostal brez odličja. Na lestvici gluhih igralcev sveta trenutno zaseda izjemno četrto mesto.

Najboljši gluhi športnik Marino Kegl

Športnica leta 2022

Športnica leta je postala Brežičanka Leja Glojnarčič, ki je na olimpijadi gluhih tekmovala prvič. Pome-

Valerija Škof, Vesna Glojnarčič in Sabina Hmelina

nila se je v sedmerboju, v skoku v višino ter v metu kopja. V sedmerboju in v skoku v višino je osvojila dve zlati medalji, v metu kopja pa je bila četrta.

20-letna Leja je vsestranska atletinja, ki najbolj uživa v skoku v višino, kjer dosega najboljše rezultate.

Športna ekipa leta 2022

Najboljša športna ekipa – zlati košarkarji

Naziv športne ekipe leta je osvojila košarkarska ekipa 3x3 pod vodstvom trenerja Saše Lukića ter v sestavi Jan Orešnik, Miha Jakofčič, Miha Zupan in Jaka Markovič, ki se je na svetovnem prvenstvu v Tel Avivu zavihtela na prvo mesto.

Fantje so najprej premagali Izrael, Argentino, Estonijo, Tajpej in Mongolijo, v velikem finalu pa s tremi točkami razlike še Ukrajino.

Naj športno društvo leta 2022

Naj športno društvo leta je postalo Društvo oseb z okvaro sluha celjske regije z največ osvojenimi točkami na državnih prvenstvih gluhih. ●

Valerija Škof, Tomaž Klemen in Sabina Hmelina

NOVO VODSTVO ŠPORTNE ZVEZE GLUHIH SLOVENIJE

Anton Petrič Sabina Hmelina

Jelena Bolšedonova, Valerija Škof, Sabina Hmelina in Anton Petrič

Športna zveza gluhih Slovenije ima novoizvoljeno vodstvo. Na volilni seji predsedstva so delegati društev izvolili nove člane sekretariata za mandatno obdobje 2022–2026:

- predsednica Sabina Hmelina,
- podpredsednica Valerija Škof,
- sekretar Anton Petrič,
- članica sekretariata Jelena Bolšedonova,
- član sekretariata po službeni dolžnosti Matjaž Juhart. ●

SLOVAR SZJ NA DRUŽBENEM OMREŽJU

Slovar slovenskega znakovnega jezika ima aktivno stran na družbenem omrežju Facebook, kjer si lahko ogledate nove kretnje, ki nastajajo in jih razvijajo v skupini za razvoj slovenskega znakovnega jezika, ki deluje na Inštitutu za razvoj SZJ pri Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije. Najdete nas na spletni povezavi www.facebook.com/szjsi.

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih **Velenje**

Ogled razstave

📷📷 Vojko Pungartnik

Lepo okrašena soba

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje smo konec decembra organizirali ogled božične razstave v dvorcu Gutenbuchel, kjer nas je pričakala skrbnica, arhitektka Mateja Kumer, in nam povedala veliko zanimivosti o njegovi zgodovini.

Dvorec je bil prvič omenjen v 15. stoletju. Družina Woschnagg, ki je imela v Šoštanju znano tovarno usnja, zaposlovala tristo ljudi ter leta 1938 praznovala 150-letnico delovanja, ga je kupila leta 1925.

Franz in Marianna Vošnjak sta leta 1931 preuredila njegovo zunanost in notranjost ter ga posodo-

bila, da je imel vodno elektrarno, steklenjak, bazen

Glineni izdelki

Medeni izdelki

in park, zasajen s številnimi eksotičnimi rastlinami.

Družini je načrte prekržala vojna, nemški okupator pa ji je zaplenil vse premoženje ter izropal vilo in двореc. Tudi poveljna oblast ji ni bila naklonjena, čeprav je med vojno sodelovala z osvobodilnim gibanjem. Izgnana je bila iz mesta in pobegnila na Dunaj, kjer njeni potomci živijo še danes. V njenem času je

Medenjaki

Pravljčna soba

Pri Editi na stojnici

Pridih Francije

bil Šoštanj kot upravno središče in metropola kulturno, družbeno in politično na vrhuncu.

Dvorec je bil v lasti družine do leta 1945, nato je bil podržavljen. Leta 2006 so ga razglasili za kulturni spomenik Občine Šoštanj, od leta 1963 do leta 2013 pa je bil v njem oddelek Psihiatrične bolnišnice Vojnik. Danes je v lasti Ministrstva za zdravje, vanj pa se ni vlagalo, zato je bil nekaj let pozabljen in zapuščen. Po prenovi, ki jo je vodila Mateja Kumer, so ga leta 2015 vnovič odprli ter v njem organizirali adventno in velikonočno razstavo, ki odtlej potekata vsako leto in sta zamišljeni kot navdih za krašenje doma pred prihajajočimi prazniki.

Z zanimanjem smo si ogledali vsako od okrašenih sob z izdelki domačih izdelovalcev dobrot, katere smo lahko pokusili in kupili. Med njimi so bili izdelki iz gline, lesa, volne in medu ter žgane pijače. Po ogledu smo si privoščili kavo in slaščice v kavarni, urejeni v eni od sob, na odhodu pa je vsak prejel božično zvezdo. ●

Skupinska pred dvorcem

Sladke dobrote

Izdelava božičnega aranžmaja

📷 Valentin Laure

Člani ustvarjajo

Prijetno vzdušje

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje je konec novembra organiziralo delavnico, na kateri smo člani društva izdelovali adventne venčke. Bilo nas je okrog dvajset. Material za venčke je prispevalo društvo, nekaj pa člani sami. Vsak član je s pomočjo

vodje delavnice gospe Marine naredil svoj venček, dogajanje pa je pridno fotografiral gospod Vojko, ki je zaposlen v društvu. Dan je minil v prijetnem vzdušju, venčke pa smo odnesli domov. ●

Kako si pomagati v stiski

📷 Vojko Pungartnik

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje smo novembra organizirali predavanje o tem, kako si pomagati v stiski. Predavala je pedagoginja, andragoginja in magistrica psihosocialne pomoči Natalija Spark, ki je tudi tolmačka slovenskega znakovnega jezika in Slovenka leta 2021.

Izvedeli smo, kako prepoznati stres, kako si priznati težavo in se z njo spoprijeti ter kako si pomaga-

ti. Spoznali smo tehnike za preusmeritev negativnih misli, kot sta pisanje dnevnika in barvanje mandal, ter vsakdanjo rutino pri premagovanju stresa – telesno dejavnost in socialne stike. Predavateljica nam je povedala, kako in kje – pri psihologu, psihiatru ali pri psihoterapevtu – poiskati strokovno pomoč, če so težave prevelike.

Pogovarjali smo se tudi o pravilni prehrani in o prehranskih dopolnilih, ki jih telo ne tvori samo, a so

Med predavanjem

Kaj povzroča stres

nujna za njegovo ravnotežje – magneziju, vitaminih B, vitaminu D in omegi-3).

Izkušena predavateljica, ki ima poseben čut za problematiko oseb z izgubo sluha, je teorijo podprla s praktičnimi primeri. ●

Kako poiščemo pomoč

Obisk prazničnega Maribora

Stanislav Kolar MDGN Velenje

Med patrovo razlago v baziliki

December je tu. Mesec obiskov dobrih mož, obdarovanj, praznikov in zaključkov starega leta. Letos smo z društvom z vlakom obiskali Maribor, kjer smo si ogledali božični sejem. Ko smo prispeli v mesto, smo si najprej privoščili pico, nato pa smo si ogledali frančiškansko baziliko svete Marije. V njej nas je pričakal pater, ki nas presenetil s podatkom, da imajo v cerkvi slušno zanko, kar je vredno pohvale. Nato nam je orisal njeno zgodovino.

Iz bazilike smo odšli na Glavni trg, kjer smo zagledali velikansko kolo s košarami, podobno kot v

Praznične stojnice

Londonu in na Dunaju, nato pa smo se odpravili proti železniški postaji in se vrnili domov, saj se je znočilo in ohladilo.

V imenu udeležencev izleta se zahvaljujem Francu, Urški, Tatjani, Duški in Vojku za lep izlet. Članom društva želim vesel božič ter srečno in zdravo novo leto. Preživite praznične dni z iskricami v očeh in z nasmehom na ustih. ●

Pred mariborsko baziliko

Društvo gluhih in naglušnih **Južne Primorske**

Predbožični izlet na avstrijsko Koroško

📷 Nika Korsič

Sredi decembra smo z Društvom gluhih in naglušnih Južne Primorske uživali na celodnevem predbožičnem izletu na avstrijsko Koroško. Zgodaj zjutraj smo pot začeli v središču Kopra, kjer smo se nasmejanih obrazov, polnih pričakovanj, vkrcali na avtobus, ki nas je peljal do Sežane, kjer smo pobrali ostale člane društva. Nato smo se podali na dolgo pot mimo zasneženih pokrajin do Jesenic, kjer se nam je pridružil simpatični vodnik Andraž.

Izletniki prispeli v zasneženi Beljak

V radostnem vzdušju nas je pot vodila proti mestu ob reki Dravi, Beljaku. Tam nas je pričakal sneg in takoj ko smo izstopili iz avtobusa, smo preverili, ali je še vedno mrzel in ali se še znamo kepati. Kakšno navdušenje, bili smo kot otroci, ki so prvič na snegu. Vodič nas je najprej peljal mimo čudovitega parka, bogato okrašenega z nešteto lučkami v obliki medvedov, src in drugih podob. Nato smo se sprehodili mimo adventne tržnice v starem mestnem jedru, kjer

Predstavitve zgodovine cerkve svetega Jakoba

smo se ustavili pri cerkvi svetega Jakoba. Ogledali smo si notranjost in jaslice, ki so bile postavljene ob oltarju. Nato smo imeli eno uro prosto za radovedno opazovanje bogatih stojnic in pokušanje specialitet, ki so jih pripravili kar na ulici.

Na enem izmed celovških trgov

Pot smo nadaljevali proti Celovcu. Vodič nas je popeljal po mestnih ulicah, kjer smo si ogledali znamenitosti in izvedeli marsikatero zanimivost, po zraku pa se je širil vonj po kuhanem vinu, pecivu, klobasah, krompirju in zelju. Ogled smo zaključili z obiskom božičnega sejma, kjer smo občudovali okraske, slaščice in darila. Tudi tu smo imeli uro časa za ogled in nakupe.

Naslednja postojanka nas je pričakala v čarobnem prazničnem vzdušju, saj se je že zmračilo, ulice pa so

Plavajoči adventni venček na Vrbskem jezeru

zažarele v soju nešteti luči. Po zasneženi uličici smo se sprehodili do Vrbskega jezera, kjer nas je pričakal čudovit pogled na plavajoči adventni venec, okrašen s kar 80.000 lučkami. Naša srca so bila polna toplote, segreli pa smo se tudi ob ognju, ki je v posebnih posodah gorel po ulici in pričaral pravi pravljичni svet.

Na poti domov smo se ustavili v gostilni v Mojstrani, kjer so nam postregli odlično večerjo. Ko smo nasitili lačne želodčke, smo nazdravili staremu letu in si zaželeli vse najboljše v novem. ●

Večerja v Mojstrani

Društvo gluhih in naglušnih **Podravja Maribor**

Dokumentarni film Oma na Festivalu slovenskega filma

📷 Mira Meš Pivec

Člani društva na ogledu filma

Zgodba dokumentarnega filma Oma govori o devetdesetletni gluhi babici, ki je oglušela pri devetih letih. Spominja se zvokov reke in časov v gluhonemnici, kjer je spoznala moža in prijateljico, s katero sta ostali povezani vse življenje, v glavi pa ji še vedno odmeva topot škornjev nemških vojakov, ki so korakali mimo njene hiše.

Film v slovenščini in s podnapisi je režiral Tadej Čater, financiral pa ga je Slovenski filmski center. Priказali so ga na Festivalu slovenskega filma, kjer vsako leto predstavijo produkcijo slovenskih celovečernih ter kratkih igranih, dokumentarnih in animiranih filmov. Na njem podelijo nagrado za življenjsko delo, ki je najuglednejša nagrada na področju filmskega ustvarjanja, strokovna žirija pa za najvidnejše dosežke filmskih ustvarjalcev podeli nagrade Vesna.

Dokumentarni film Oma je bil uvrščen v tekmovalni program festivala v Portorožu. Njegova glavna

junakinja je najstarejša članica društvene kulturno-umetniške skupine Tihi svet Ivica Burggraf.

Nekaj članov društva si je konec oktobra z Ivico ogledalo film. Iz Maribora smo krenili s kombijem, Ivici pa sta se v mestu rož pridružili hčerka in vnukinja ter jo prijetno presenetili. Skupaj smo preživeli nepozaben dan. Pred avditorijem nas je pričakala skupina gluhih in naglušnih članov iz vse Slovenije, ki so si v organizaciji Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ogledali film. Ivica je bila zaradi tega srečna in počaščena.

Ko je bila mlajša, je rada sodelovala v društvenih aktivnostih, zlasti v dopisni sekciji, danes pa rada obuja spomine in z optimizmom zre v življenje. Upamo, da bo še dolgo zdrava in čila ter nas razveseljevala. ●

Zahvala Ivice Burggraf

Obeležili smo teden slovenskega znakovnega jezika

✎ Karolina Petr in dijaki 3. letnika programa bolničar-negovalac ✎ Simona Kristl

Na Srednji zdravstveni in kozmetični šoli Maribor v tretjem letniku programa bolničar-negovalac izvajamo vsebine, ki se nanašajo na spoznavanje značilnosti oseb s posebnimi potrebami in na pomoč, ki jo potrebujejo. Pri tem se srečamo tudi z osebami z izgubo sluha. Že vrsto let sodelujemo z Društvom gluhih in naglušnih Podravja Maribor, kjer sekretar Milan Kotnik, številni člani društva in tolmači slovenskega znakovnega jezika vedno prijazno sodelujejo z nami. V preteklih letih smo skupaj organizirali nekaj komunikacijskih delavnic. Dijaki so bili navdušeni nad njimi ter pokazali veliko željo po sodelovanju in komunikaciji z gosti, ki so popestrili učne ure. S tem so lahko preseгли tudi stereotipne predstave in predsodke o osebah z izgubo sluha.

Dijakinje in dijaki

Zaradi pandemije novega koronavirusa nekaj časa nismo imeli stikov, želja po druženju pa je ostala. Da bi čim večje število dijakov lahko pridobilo izkušnje v komunikaciji z osebami z izgubo sluha, smo se odločili, da med tednom slovenskega znakovnega jezika na šoli organiziramo okroglo mizo.

Nanjo smo se temeljito pripravili ter jo popestrili s plakati. S pomočjo različnih virov smo se seznanili s položajem ter s komunikacijo oseb z izgubo sluha v slovenskem prostoru, ob tem pa so se nam porodila številna vprašanja, ki sta jih na okrogli mizi zastavili dijakinja-moderatorica Andreja Potrč in Nina Štelcer. Nanje so odgovarjali gosti iz Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor – sekretar Milan Kotnik, predsednica Ernestina Savski in član Franc Perkovič. Pri komunikaciji nam je pomagala tolmačica slo-

venskega znakovnega jezika Anja Kotnik, sodelavka društva Simona Kristl pa je dogajanje ujela v fotografski objektiv.

Spoznavanje osnov sporazumevanja v SZJ

Zanimalo nas je, katere spremembe za osebe z izgubo sluha so se pričele uresničevati, ko je 4. junija 2021 slovenski znakovni jezik kot način sporazumevanja gluhih in naglušnih postal ustavna pravica. Na naša vprašanja je odgovoril sekretar Milan Kotnik.

Nato smo se osredotočili na možnosti izobraževanja, ki jih imajo osebe z izgubo sluha, saj smo v literaturi naleteli na podatek, da so gluhih pogosto kratene pravice prav na tem področju. Pravico do izobraževanja v slovenskem znakovnem jeziku in možnost prisotnosti tolmača pri pouku so gluhi v Sloveniji dobili šele v 21. stoletju. Kljub temu da je bil Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika sprejet leta 2002, so bile gluhih pogosto kršene njihove pravice in so tudi s tožbami orali ledino ozaveščanja

Milan Kotnik in predstavniki gluhih

o svojem diskriminatornem položaju. Zaradi tega so bili prikrajšani za dobro izobrazbo in poklice, ki so jih želeli opravljati, ter bili s slabimi zaposlitvenimi možnostmi nemalokrat odrinjeni na rob družbe.

Razpravljali smo tudi o urejenosti slovenskega znakovnega jezika, o delu tolmačev ter o možnostih oseb z izgubo sluha, da v komunikaciji uporabijo pravo do tolmača.

Največ časa smo namenili vprašanjem, kako poteka komunikacija med osebami z izgubo sluha in med zdravstvenimi delavci, saj se med seboj redno srečujejo. Pomembno je, da zdravstveni delavci vsakega uporabnika zdravstvenih storitev obravnavajo kot edinstveno ter neponovljivo osebo z njenimi značilnostmi in potrebami. To toliko bolj velja za osebe, ki se spopadajo z ovirami, kot so različne vrste invalidnosti. Zato se morajo zdravstveni delavci čim bolj seznaniti s težavami in z načinom življenja oseb z izgubo sluha, saj v nasprotnem primeru v komunikaciji z njimi lahko delujejo v skladu s stereotipi in s predsodki v družbi. O njih smo podrobneje spregovorili ter se vprašali, kako v zdravstvu ustrezno ravnati in kaj upoštevati pri stiku z njimi.

Člani mariborskega društva med predstavitvijo

Dijake je zanimalo, ali zna večina oseb z izgubo sluha brati z ustnic, kakšne izkušnje imajo s komunikacijo v zdravstvenih ustanovah, kako lahko zdravstveni delavci komunicirajo z njimi, katere so najpogostejše ovire pri tem, kako je zagotovljeno tolmačenje pri izvajanju zdravstvenih storitev, kako to sprejemajo zdravstveni delavci in kaj bi le-ti morali upoštevati pri komunikaciji. Ob tem so izvedeli, da

pisna sporočila in gradiva težko nadomestijo pogovor s pomočjo tolmača.

Sogovorniki so nas seznanili z medicinsko-tehničnimi pripomočki, ki jih uporabljajo osebe z izgubo sluha, ter s tem, kaj bi zdravstveni delavci morali vedeti o njih. Predstavili so nam tudi primere dobre prakse komunikacije ter povedali, kakšne zdravstvene delavce in načine izvajanja zdravstvenih storitev si želijo.

Spoznali smo, da gluhoti, ki je nevidna, sodi med najtežje oblike invalidnosti. Komunikacijske ovire in nezmožnost interakcije z okoljem so vzrok za različne oblike socialne izključenosti. Neustrezno sprejeta gluhoti povzročata osamljenost, vzbujata občutek izoliranosti in umik v svet tišine. Zaradi komunikacijskih preprek se osebe z izgubo sluha pogosto počutijo podrejene in odvisne. Zato je pomembno, da se slišeti tega zavedamo in po najboljših močeh prispevamo k sprejemanju, omogočanju in upoštevanju komunikacije v znakovnem jeziku, saj jim le tako lahko izkažemo spoštovanje, jih brez predsodkov sprejmemo v našo sredino ter z njimi podelimo človeško toplino, ki jo lahko izrazimo tudi brez besed – z dotikom, z nasmehom in s pogledom.

Tolmačica Anja Kotnik je povezovala in razlagala jezik gluhih

Za publiko in za sodelujoče so dijaki na koncu pripravili sporočila z lepimi mislimi.

Gostom se zahvaljujemo za udeležbo na okrogli mizi, namenjeni ozaveščanju, učenju o sočutju, o strpnosti, o sobivanju ter o medsebojni pomoči. Prepričani smo, da smo zaradi tovrstnih izkušenj lahko boljši in srečnejši. ●

IZ SVETA TIŠINE

Humanitarnost v našem društvu

📷 Mira Meš Pivec

Ena pomembnejših nalog našega društva je pomoč socialno izključenim ter materialno ogroženim družinam in posameznikom. S podporo se trudimo izboljšati njihov položaj in jim omogočiti dostojnejše življenje.

Socialno šibkim dvakrat letno razdelimo pakete, ki vsebujejo sončnično olje, ribje in mesne konzerve, polento, vitaminski napitek, riž, marmelado, pšenični zdrob, sladkor, pašteto, piškote ter pralni prašek.

S prošnjo za pomoč se obrnemo tudi na mariborski Rdeči križ in konec leta smo od njih prejeli še 84 paketov. Razdelili smo jih članom, ki so se znašli v stiski.

S prehrabnimi paketi Rdečega križa

Pomoč prizadetim zaradi vojne v Ukrajini

Društvo je na redni okrogli mizi predstavilo problematiko beguncev iz Ukrajine, med katerimi so tu-

di gluhe osebe. Sekretar Milan Kotnik je predlagal, da podarimo stvari s seznama, ki so nam ga poslali. Poskrbeli smo za družino, ki je za dostojno življenje potrebovala televizijo, računalnik, zimska oblačila in osebne predmete, ki so jih prispevali donatorji.

Akcija zbiranja starega papirja

Zbiranje starega papirja ima v našem društvu večletno tradicijo. Z njim lahko pripomoremo k ohranjanju okolja in gozdov. Na ta način pomagamo varovati naravo in hkrati zbiramo denar za družabne aktivnosti. ●

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam pomagali z donacijami, ter prostovoljcem, ki so zbirali papir. ●

Akcija zbiranja starega papirja

Enajsti kulturni večer invalidov Maribora

📷 Milan Kotnik 📷 Mira Meš Pivec

Svet invalidov Mestne občine Maribor in mariborska invalidska društva so novembra po dveh letih premoru znova pripravili prireditev v Kazinski dvorani Slovenskega narodnega gledališča Maribor. Tema enajstega kulturnega večera invalidov je bilo slovensko glasbeno-plesno ljudsko izročilo.

S točkami so se predstavili člani devetih invalidskih društev: Medobčinskega društva Sožitje Maribor, Mariborskega društva za cerebralno paralizo Sonček, Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor, Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Maribor, Invalidskega društva ILCO Maribor,

Medobčinskega društva civilnih invalidov vojn Maribor, Varstveno-delovnega centra Polž Maribor, Društva vojnih invalidov Maribor, Medobčinskega društva delovnih invalidov Maribor in Društva paraplegikov Maribor.

Nabito polna dvorana je stalnica kulturnih večerov invalidov, kar dokazuje, da imamo radi kulturo. Pozitiven odziv, objave ter podpora v medijih pa so k obisku spodbudili tudi številne občane. Pridružili so se nam mariborski župan Saša Arsenovič, podžupanja Alenka Iskra, poslanka Gibanja Svoboda Lena Grgurevič ter številni člani mariborskega mestnega

sveta, ki so napolnili Kazinsko dvorano. Prepričali so se, da tudi invalidi lahko pripravimo pester kulturni program, obogaten z recitali, s plesom, z glasbo, s petjem in z igranjem na harmoniko. Zbrane sta nagovorila župan Arsenovič in predsednik Sveta invalidov Mestne občine Maribor Milan Kotnik, kulturni program je povezoval Bojan Marošević, režirala ga je Zdenka Križanič, v slovenski znakovni jezik pa tolmačila Marija Koser.

Kulturna skupina Tihi svet

Večer je otvorila plesna skupina VDC Sožitje s pesmijo Marko skače. Sledil je nastop centra za osebe s pridobljeno možgansko poškodbo Naprej s točko Lep spomin na stare dni. Skupina Tihi svet iz Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor je odigrala igro Moje roke so moj glas. Program se je nadaljeval s prelepimi toni harmonike, na katero je zaigral Dezider Cener iz Medobčinskega društva civilnih invalidov vojn Maribor. Odmevala je arija iz Traviate Oj preljubi sinko moj. Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor se je predstavilo z ženskim komornim zborom pod vodstvom zborovodkinje Metke Potisk. Dvorano so napolnili ženski vokali s pesmima Slovenska dežela in Kaj se ti, pobič? Darinka Peršin in Edi Majerič iz Društva bolnikov po možganski kapi Podravja Maribor sta recitirala Darinkino avtorsko pesem Zlata jesen, nato pa so se znova oglasile harmonike glasbene skupine Diatonik iz Dravograda, članov Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Maribor. Zaigrali so živahno pesem Lojzeta Slaka Drvarska koračnica in pesem Ansambla bratov Avsenik Lepo je biti muzikant. Vodja skupine Maks Vinšek je nato zaigral še Avsenikovo pesem S harmoniko v hribe. Član Društva paraplegikov Podravja Jaka Kaučič je deklamiral avtorski pesmi Srčnost našega jezika in Olimpijada 21,

Slavica Jaušovec iz mariborske podružnice Združenja multiple skleroze Slovenije pa nas je nasmejala s točko Sama sebi. Sledila sta nastopa Matjaža Groma iz Društva vojnih invalidov Maribor s pesmijo ansambla Čudežna polja 25 ur na dan in Zdravka Preloga iz Varstveno-delovnega centra Polž Maribor z Brendijevo pesmijo Nocoj je ena lušna noč. Nastop plesne skupine Mariborskega društva za cerebralno paralizo Sonček je orosil marsikatero oko. Predstavili so se s plesno točko na skladbo Christine Perri A Thousand Years. Nato je Bojan Marošević prebral odlomek iz knjige za otroke Leopoldove živahne tačke avtorja Luke Prosnika, prav tako člana Sončka.

Prireditve so se udeležili vidni predstavniki Maribora

Naše društvo tradicionalno sodeluje na kulturni prireditvi, ki je v dvanajstih letih postala prepoznavna širom po Sloveniji. Z dramsko uprizoritvijo Moje roke so moj glas smo na odru nastopili člani kulturno-umetniške skupine Tihi svet. Predstavili smo težko življenje gluhih oseb v službi, v šoli in doma ter slovenski znakovni jezik.

Nastopi posameznikov in skupin so se kar vrstili, za čudovit zaključek večera pa so poskrbeli operni pevec Tim Ribič s pevko Špelo Pokeržnik, ki sta ob klavirski spremljavi Hideyjukija Suzukija odpela pesmi Ko dvigneš me in O sole mio. Na koncu je povezovalc prireditve hudomušno pozval gospoda Suzukija, pristnega Slovenca z dupleškim dialektom, naj zapoje pesem Slovenec sem.

Preživeli smo lep večer, poln čustev, smeha in ponosa, ter dokazali, da tudi invalidi zmoremo svoje znanje in talente predstaviti drugim in ob tem uživati. Glasen aplavz ob vsakem nastopu je dokaz, da so prišli iz srca ter da smo invalidi izvrstni umetniki, pevci, igralci in avtorji. ●

Novoletno srečanje članov

✉ Milan Kotnik 📷 Simona Kristl

Letos je vodstvo društva skupaj s sodelavci in prostovoljci pripravilo bogat novoletni program, za kar so bile potrebne temeljite priprave. Tradicionalnega srečanja v gostišču Černe v Hočah pri Mariboru se je udeležilo več kot devetdeset članov društva, otrok, staršev ter prejemnikov društvenih priznanj in zahval. Za videoprojekcijo pregleda društvenih aktivnosti v letu 2022, za ozvočenje in za glasbo je poskrbel Danilo Žižek s pomočjo nekaterih članov.

Predsednica društva Ernestina Savski je pozdravila navzoče in jim zaželela prijetno druženje. Sledilo je novoletno kosilo. Za obdarovanje otrok članov društva smo pripravili kar 33 daril, obdaroval pa jih je prijazni in dobrovoljni dedek Mraz.

Podelitev priznanj športnikom

Nadaljevali smo s podelitvijo društvenih in športnih priznanj ter zahval, prvič pa smo podelili tudi priznanja za mlade obetavne športnike.

PRIZNANJA SO PREJELI:

- Suzana Panić za prostovoljno delo in nesebično pomoč pri prevozih članov v društvo,
- Ivica Burggraf za izjemno filmsko predstavitev življenja v svetu tišine v filmu Oma,
- Franc Perkovič za dolgoletno pomoč pri vodenju športne sekcije,
- Srečko Veit za aktivno in požrtvovalno delo pri promociji društva,
- Danilo Žižek za dolgoletno požrtvovalno in vestno urejanje spletne in Facebook strani društva,
- Marjan Bratkovič za številne uspehe v športnem ribolovu in pikadu,

- Rdeči križ Maribor in Lions klub Piramida Maribor za dolgoletno nesebično pomoč gluhim, naglušnim in gluhoslepim,
- Danilo Holc za večletno vodenje podružnice na Ptujju,
- mlada obetavna športnica leta 2022 Kaja Debevec za 2. mesto na državnem prvenstvu invalidov v veleslalomu,
- športnik leta 2022 Robert Debevec za 1. mesto na državnem prvenstvu invalidov v veleslalomu in za 1. mesto na državnem prvenstvu gluhih v badmintonu,
- moška bowling ekipa leta 2022 za osvojeno 3. mesto na državnem prvenstvu,
- mlad obetaven športnik Jaka Debevec za osvojeno 2. mesto na državnem prvenstvu invalidov v veleslalomu.

ZAHVALE SO PREJELI:

- Lilijana Longar, Jože Otorepec in Tamara Lah za nesebično pomoč pri izvedbi aktivnosti v podružnici na Ptujju,
- Simona Kristl in Vitomir Sankovič za trud, vestno delo in pomoč osebam z izgubo sluha,
- Mira Meš Pivec za prostovoljno urejanje glasila Naš glas.

Podelitev društvenih priznanj

Dedek Mraz je bil ves čas z nami in je s pomočjo predsednice Ernestine Savski, podpredsednika Gorana Jamnikarja ter sekretarja Milana Kotnika obdaroval vse udeležence srečanja, ki so bili pozornosti in prijaznih besed zelo veseli. Še posebej smo presenetili najstarejše člane društva, stare več kot 80 let, za

Podelitev zahval društva

Obiskal nas je dedek Mraz

Prireditve se je udeležilo mnogo članov

katere smo pripravili kar štirideset daril. Tistim, ki se srečanja niso mogli udeležiti, smo darila dostavili na dom. Predsednica se je zahvalila članici društva Cvetki Bratkovič za nesebično donacijo 100 parov ročno pletenih nogavic, ki smo jih prav tako podarili članom.

Udeleženci srečanja smo bili dobro razpoloženi ter se sproščeno družili in pogovarjali do poznih večernih ur. V prazničnem vzdušju smo zaključili še eno leto v zgodovini našega društva. ●

Kostanjev piknik

📷 Danilo Žižek

Na kostanjevem pikniku je vedno zabavno

Poletja je konec, jesen je tu in z njo kostanj, eden od simbolov tega prekrasnega letnega časa. Ta jesenski plod je odličin in lahek

prigrizek. Bogat je z vitamini in minerali ter vsebuje folno kislino, ki je pomembna za kosti.

V društvu smo organizirali kostanjev piknik. Vreme je bilo jesensko z veliko sonca. Danilo je poskrbel za polno vrečo kostanja, ki ga je bilo treba narezati, Branko je pripravil ognjišče in skrbel za peko, Simona in Mira pa sta iz časopisnega papirja naredili ladvice, v katerih sta ga postregli.

Med čakanjem na vroč kostanj smo si krajšali čas s šaljivimi igrami in se ob tem zelo zabavali.

Od kurišča se je močno kadilo in kmalu zadišalo po pečenih plovcih. Branko je vrtel kuhalnico in skrbel, da se kostanj ne zažge. Ker smo ga motili pri delu, je bil bolj črn. Kot veleva bonton, imajo

Med balinanjem

dame prednost, zato so si prve napolnile papirnate ladjice.

Preživeli smo lep dan in tudi kostanj je bil okusen. Upam, da se kmalu spet srečamo, saj bo jesen še dolgo lepa in sončna. ●

Državno prvenstvo invalidov v pikadu

📷 Danilo Žižek 📷 Simona Kristl

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor se je sredi novembra udeležilo ekipnega državnega prvenstva invalidov v pikadu v Hrastniku. Na njem je sodelovalo več kot 140 tekmovalcev, od tega 14 moških in 12 ženskih ekip. Naše društvo so zastopali tekmovalci Marjan in Cvetka Bratkovič, Danilo Žižek, Rašid Beganovič in Besnik Shala, spremljevalec Faik Shala, vodja ekipe Vitomir Sankovič ter pomočnica in fotografinja Simona Kristl.

Udeleženci prvenstva

Na tekmovanje smo se odpravili zgodaj zjutraj, ko je bila še tema. Imeli smo tremo, saj smo se tako velikega tekmovanja udeležili prvič in se zavedali, da se ga bodo udeležile izkušene ekipe. Vzeli smo ga za izziv in kot odlično priložnost, da se v tem športu predstavimo gostitelju, obiskovalcem in ostalim tekmovalcem.

Naš prvi met je bil zelo uspešen, naslednji pa malo manj, a na srečo tudi konkurenci ni šlo najbolje.

Bolj ko se je dan nagibal v večer, boljši smo bili, nad čemer smo bili presenečeni, saj smo bili novinci. H korajži je pripomoglo tudi veselo navijanje obiskovalcev. Pri metanju puščic smo bili zelo natančni in med najboljšimi ter se razveselili dobrega rezultata.

Koncentracija med meti

Naslov ekipnega državnega prvaka je pripadel ekipi iz Medobčinskega društva invalidov Radlje ob Dravi, drugo mesto je osvojila ekipa Medobčinskega društva invalidov Dravograd, odlično tretje mesto pa naša ekipa. Med posamezniki je član našega društva Marjan Bratkovič osvojil najboljši rezultat med vsemi tekmovalci. Iskrene čestitke. ●

POSLOVILI SMO SE OD CIRILA GROBELNIKA

Franc Forštner

Konec decembra smo se na pokopališču Podkraj pri Velenju poslovili od Cirila Grobelnika. Pokojni Ciril je bil med ustanovitelji Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje. Nekaj časa je bil predsednik društva ter deloval v njegovih organih. V mladosti se je tudi športno udeleževal.

Z društvom je bil tesno povezan. Zanj je bilo drugi dom. Vedno je sedel na istem mestu ter se rad pogovarjal z gluhih prijatelji. Bil je njihov zaščitnik, bорец za pravice gluhih ter za uporabo slovenskega znakovnega jezika. Bil je duhovit in se je rad šalil. Rad se je udeleževal tudi izletov, predavanj in mednarodnih dnevov gluhih. Ko je bil starejši, se je v društvo pripeljal kar s taksijem, na poti domov pa sva se vedno ustavila na kozarcu cvička.

Zelo je bil ponosen na hčerko Petro ter na svoje najbližje. Na zadnji poti so ga pospremili tudi številni člani našega društva, sam pa sem imel kratek govor.

Počivaj v miru in naj ti bo lahka slovenska zemlja. Vsem svojcem in prijateljem izrekam iskreno sožalje. ●

SPLETNA^{TV}

www.spletnatv.si

Drenikova 24, 1000 Ljubljana

(01) 500 15 23

spletna.tv@zveza-zgns.si

Facebook/spletnaTV

Youtube/spletnaTV

Livestream/spletnaTV

ZDGNS

Slovar SZJ

Slovar slovenskega znakovnega jezika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je na voljo tudi kot brezplačna mobilna aplikacija.

✓ Iskalnik

Iskanje videoposnetkov po besedah ali besednih zvezah.

✓ Govor

Iskanje videoposnetkov s pomočjo govora.

✓ Kategorije

Iskanje videoposnetkov po kategorijah, tematskih sklopih, pravljicah, mednarodnih kretnjah in učnih primerih.

✓ Kviz

Opravljanje kvizov za utrditev znanja pisane besede in znakovnega jezika.

✓ QR

Čitalec QR-kod za ogled videoposnetkov SZJ.

✓ Gluhoslepi

Prilagoditev kontrasta in velikosti pisave za gluhoslepe.

